Īpaši aizsargājama dabas teritorija

Stiklu purvi

DABAS LIEGUMS

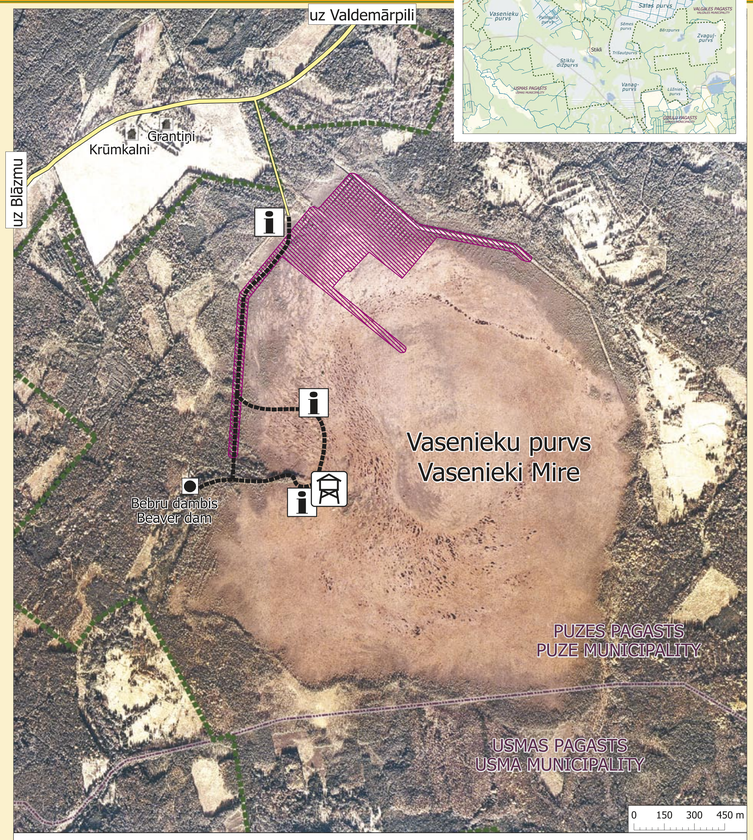

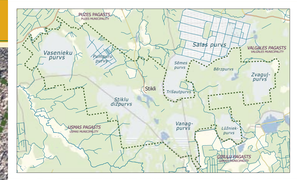

Informācijas stends/Information board
Skatu tornis/Watching tower
Purva laipa/Nature trail
Aizsprostu būvēšanas vieta/Dam building area
Dabas lieguma robeža/Border of Nature Reserve
Pagastu robežas/Border of municipality

LĢIA 2004.g. ortofoto karte

ĪSI PAR GALVENO

Dabas liegums atrodas Ventspils rajona Puzes un Usmas pagastā, Talsu rajona Valdgales pagastā

Izveidots 1977. gadā **Platība** 6636 ha

Statuss
- viens no Latvijas 273 dabas liegumiem
- viena no Latvijas 336 *Natura 2000* vietām Eiropas aizsargājamo teritoriju tīklā
- Starptautiski putniem nozīmīga vieta

Biotopu veidi
- mežs (68 %)
- purvs (28 %)
- pļavas un lauksaimniecības zemes (3 %)
- saldūdens biotopi – 8 ezeri (1 %)

Galvenās dabas vērtības
- lielākais augsto purvu komplekss Rietumlatvijā
- 8 Eiropā un 2 Latvijā īpaši aizsargājami biotopi
- 109 Latvijā un Eiropā īpaši aizsargājamas augu un dzīvnieku sugas

Stiklu purvi veidojušies pirms 5000-6000 gadu
Kūdras slāņa maksimālais dziļums 5 m

Negatīvās ietekmes
- agrāk veiktā purvu nosusināšana
- agrāk veiktā intensīvā mežsaimnieciskā darbība
- medņu riestu aizaugšana
- pļavu apsaimniekošanas pārtraukšana
- ezeru eitrofikācija

Teritorijas apsaimniekošanas pasākumi
- nosusināšanas degradējošās ietekmes novēršana
- medņu riestu apsaimniekošana
- hidroloģiskā un veģetācijas monitoringa veikšana

Aizsprostu būve uz nosusināšanas grāvjiem purvā un monitorings norit LIFE-Daba "Purvu" projekta ietvaros.

DZĪVNIEKI

Putni

Stiklu purvu komplekss ir sestajā vietā Latvijā ornitofaunas bagātības ziņā. Līdz šim te konstatētas 28 Latvijā un Eiropā īpaši aizsargājamas putnu sugas, bet kopējais konstatētais putnu sugu skaits tuvojas simtam. Dabas liegums "Stiklu purvi" atzīts par Starptautiski putniem nozīmīgu vietu. Teritorija nozīmīga arī ar 5 medņu riestiem, vēl 3 riesti atrodas tiešā lieguma tuvumā. Projekta LIFE – Daba "Purvi" ietvaros sadarbībā ar Ziemeļkurzemes mežsaimniecību notiek šo riestu kopšana.

Purva tilbīte *(Tringa glareola) ir raksturīga sūnu purvu iemītnieece, sastopama arī visos sešos Stiklu purvos.*

Bezmugurkaulnieki

Dabas liegumā konstatēta liela gliemju faunas daudzveidība – gandrīz 1/3 no visas Latvijas sausszemes gliemežu sugām. Samērā augsta ir arī tauriņu daudzveidība – 37 sugas. Divas no tām ir retas un īpaši aizsargājamas – gāršas samtenis un meža sīksamtenis. 18 spāru sugu skaits uzskatāms par vidēju. Kopumā teritorijā konstatētas 20 retas un īpaši aizsargājamas bezmugurkaulnieku sugas.

Purva sisenis *(Mecostethus grossus), kurš mīt gan purvos, gan slapjās pļavās. Sastopams Stiklu Dižpurvā.*

Zīdītāji

Plašajā dabas lieguma teritorijā konstatētas visas 4 Latvijas pārnadžu sugas (alnis, staltbriedis, stirna, meža– cūka), kā arī mazie un vidēji lielie plēsēji (zebiekste, sermulis, sesks, meža cauna, lapsa, jenotsuns un āpsis). No amfibiontajiem zīdītājiem ievērojama nozīme dabas liegumā ir bebram. Tā kā te ir daudz meliorācijas grāvju, tad bebru būvētie aizsprosti palīdz uzlabot purva hidroloģisko režīmu.

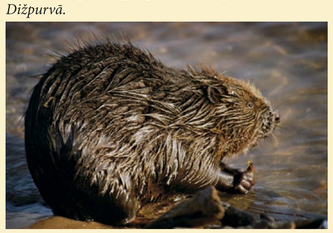

Bebrs *(Castor fiber) nav tipisks purvu iedzīvotājs, bet te uz cilvēka izveidotajiem meliorācijas grāvjiem viņam paveras plašs darba lauks un daudzviet redzamas bebru mītnes.*

Sfagni ir purvam raksturīgas sūnas, kurās labi jūtas rasenes - augi-kukaiņēdāji. ***Ieapaļā rasene*** *(Drosera obovata).*

AUGI

Dabas liegumā sastopams arī Latvijā ļoti retais ***Lindberga sfagns*** *(Sphagnum lindbergii).*

Dažādu pētījumu rezultātā dabas liegumā konstatētas gandrīz 500 vaskulāro augu un ap 150 sūnu sugas. No tām 53 sugas ir īpaši aizsargājamas. Vairākas sugas ir retas un raksturīgas tikai Latvijas rietumdaļai, piemēram, izlocītā ķērsa un ciņu mazmeldrs. Dažām sūnu sugām Stiklu purvos ir viena no nedaudzām atradnēm valstī – Lindberga sfagnam un zobainajai bārdainei. Raksturīgas iemītnieces Stiklu sūnu purvos ir arī vairāku sugu rasenes.

Lai labāk varētu novērot un iepazīt purva iemītniekus - augus un dzīvniekus – Vasenieku purvā ir ierīkota 4 km gara purva laipa. Putnus vislabāk varēsiet novērot no 6 m augstā skatu torņa, uz kuru ved laipa. Esiet laipni aicināti!

To observ better and to become acquainted with the dwellers of raised bog - a 4 km long nature trail is set up in Vasenieki Mire. In order to observ birds you may use 6 m high watching tower. You are welcome in the mire!

BIOTOPI

Purvi

Dabas liegumā „Stiklu purvi" ietilpst 6 augstie (sūnu) purvi: Vasenieku, Pumpuru, Vanagu, Medņu, Zvaguļu un Dižpurvs. Tie aizņem gandrīz trešo daļu teritorijas jeb 1873 ha. Nelielas platības aizņem arī pārejas purvi un slīkšņas ezeru krastos, kur sastopamas retas augu sugas. Šie abi ir Eiropā prioritāri aizsargājami biotopi.

Meži

Meži aizņem 2/3 no dabas lieguma platības. Apmēram vienādās attiecībās sastopami slapjie meži kūdras augsnēs, minerālaugsnēs un sausieņu meži. Vecākās audzes sasniedz 180 gadu vecumu, tās lielākoties ietver purvu masīvus. Lieguma mežos konstatētas 16 īpaši aizsargājamas putnu sugas, tostarp reti plēsīgie putni, kā arī vairāki desmiti aizsargājamas vaskulāro augu un sūnu sugas.

Saldūdeņi

Dabas liegumā iekļauta daļa no izteiksmīgās Stiklu ezeraines - 8 ezeri. Tie veido vienotu kompleksu ar pieguļošajiem purvu un mežu biotopiem. Gandrīz visi šie ezeri ir Latvijā vai Eiropā aizsargājami biotopi – semidistrofi un distrofi ezeri. Ainaviski interesantākie ir Velnezers un Seklenes ezers. Agrāk starp tiem veda ceļš, bet pašreiz ūdenslīmenis bebru darbības rezultātā pacēlies. Teritoriju šķērso arī 2 nelielas upes – Veciere un Sēme.

Vasenieku purvs.

Teritorijas apsaimniekošana

Vairākos dabas lieguma purvos savulaik ir veikta nosusināšana. Tas ievērojami degradējis dabiskos purva biotopus. Tāpēc, lai mazinātu šo negatīvo ietekmi, LIFE-Daba projekta „Purvi" ietvaros veikta kūdras aizsprostu būve uz meliorācijas grāvjiem purvā
Hidroloģiskais un veģetācijas monitorings palīdzēs sekot izmaiņām šīs apsaimniekošanas ietekmē.

Ievēro!

Nenovirzies no laipas! Sevišķi uzmanies lāmu un ezera tuvumā – slīkšņainie krasti ir bīstami!

Esi draudzīgs dabai - nepiesārņo to!

Nekurini ugunskuru purvā!

STIKLI MIRES NATURE RESERVE **Established** 1977 **Total area** 6636 ha

Status
- one of the 273 nature reserves of Latvia
- one of the 336 Natura 2000 sites of Latvia
- Internationally Important Bird Area

Started to develop 5,000-6,000 years ago

Habitat types
- mires (28%) • forests (68%) • grasslands and agricultural lands 3(%) • lakes (1%)

The main nature values
- the greatest raised bog complex in Western Latvia (1873 ha)
- 8 lakes (eutrophyc, distrophic and semidistrophic tipes)
- 108 protected plant and animal species of Latvia and Europe
- 8 habitats of European Importance and 2 especially protected habitats of Latvia (44% of all the territory)

Maximum depth of peat layer 5 m

Threats
- previous drainage of the raised bog and forest
- overgrowing of forest meadows
- eutrophication of lakes
- overgrowing of Capercaillie leks

Management actions in the area
To prevent the negative influence of the drainage dams are built on the ditches. It is carried out within the framework of EC financed LIFE project "Implementation of Mire Habitat Management Plan for Latvia".

Stends sagatavots Latvijas Dabas fonda realizētā LIFE Daba projekta "Purva biotopu aizsardzības plāna istenošana Latvijā" ietvaros.

Finansiāli atbalsta Dabas aizsardzības pārvalde

Teritorijas pārvaldi realizē:
- Usmas pagasta padome – "Ausekliši", Usmas pagasts, LV 3619
- Puzes pagasta padome – "Valde", Puzes pagasts, LV 3613
- Valdgales pagasta padome – "Pagasta māja", Pūnas, Valdgales pagasts, LV 3253

Aizsardzibu kontrolē:
Valsts Vides dienesta Ventspils reģionālā vides pārvalde
Dārzu ielā 2 Ventspils LV3601; Ventspils@vrvp.gov.lv

Teksts: Valda Baroniņa
Foto: Aivars Petriņš, Valda Baroniņa, Voldemārs Spuņģis, Andris Kleperis
Kartogrāfs: Baiba Strazdiņa Mākslinieks: Daiga Brinkmane